

WIJBEGEERTE 3040: RATIONALITEIT, HANDELING EN IDENTITEIT VOLTijd (periode 4, 2003-2004)

Docent: Joel Anderson Bestuursgebouw kamer 172; 253-2874.

Joel.Anderson@phil.uu.nl

Spreekuur: *na afspraak*

Inhoud:

Deze cursus richt zich op vijf thema's die centraal zijn voor de hedendaagse wijsgerige antropologie, morele psychologie, handelingstheorie en filosofie van de geest: Is er een essentieel verschil tussen (menselijke) personen en andere levende wezens? Ben ik dezelfde mens die tien jaar geleden in mijn lichaam te vinden was? Ook al zijn handelingen natuurlijke resultaten van fysieke oorzaken, klopt dat op dezelfde wijze wanneer mensen met opzet en op grond van redenen handelen? In hoeverre zijn handelingen te beïnvloeden door praktische redenering, met name het deliberatie over onze wensen en voorkeuren? Zijn wij verantwoordelijk voor onze handelingen, en zo ja, onder welke voorwaarden?

Cursusdoelen:

Studenten weten na afloop van de cursus in grote lijnen de belangrijkste hedendaagse filosofische theorieën over praktische rationaliteit, menselijke handeling en persoonlijke identiteit.

Aspecten van academische vorming:

1. Schrijven (algemeen) – diverse typen teksten plannen, schrijven, herschrijven en afwerken 2. Bestuderen en analyseren van (vooral Engelstalige analytische) teksten 3. Discussiëren, debatteren.

Bijeenkomst	Literatuur en Opdrachten
Di, 20.april	Introductie
10-10.45	Hoorcollege over wijsgerige antropologie en het inhoud van de cursus.
11-12.00	Discussie m.b.t. het begrip "menselijke natuur"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Frankfurt)
Do, 22.april	De mens als meer dan "wanton"
10-10.45	Hoorcollege over Harry Frankfurt, vrije wil en "second-order desires"
11-12.00	Discussie m.b.t. Frankfurt, "Freedom of the Will and the Concept of the Person"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Taylor) – Deelgroep vragen verdeeld
Di, 27.april	De mens als meer dan "weak evaluator"
10-10.45	Hoorcollege over Charles Taylor's wijsgerige antropologie
11-12.00	Diskussiegroepen over Charles Taylor, "What is Human Agency" (K)
12.15-12.45	NB: <i>Schriftelijke antwoorden op "deelgroep" vragen moeten al van tevoren klaar zijn!</i> Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (B. Williams) – vragen voor eerste "kleine paper" (alleen niveau 3) worden verdeeld.
Do, 29.april	Lichamelijke continuïteit en persoonlijke identiteit
10-10.45	Hoorcollege over de metafysiek van persoonlijke identiteit
11-12.00	Discussie m.b.t. Williams, "The Self and The Future"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Parfit) – Deelgroep vragen verdeeld
Di, 4.mei	Psychologische continuïteit van persoonlijke identiteit
10-10.45	Hoorcollege over Parfit en persoonlijke identiteit
11-12.00	Diskussiegroepen over Derek Parfit, <i>Reasons and Persons</i> , 299-343 (lange tekst!)
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op tussentoets, Memento en discussie van "H.M."
Do, 6.mei	TUSSENTOETS! & Film <i>Memento</i>
10-10.45	Niveau 2: Tentamen; Niveau 3: kleine paper #1 inleveren
11-12.30	Film <i>Memento</i> (mag ook thuis bekeken worden)

Di, 11.mei	Identiteit en geheugen
10-10.45	Hoorcollege over de relatie tussen geheugen en actorschap.
11-12.00	Discussie m.b.t. <i>Memento</i> en Corkin, "What's New with the Amnesic Patient H.M.?"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Mead & Taylor)
Do, 13.mei	Dialogische identiteit
10-10.45	Hoorcollege over symbolische interactionisme en het zelf
11-12.00	Discussie m.b.t. Mead, <i>Mind, Self, and Society</i> and Taylor, "The Dialogical Self"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Davidson)
Di, 18.mei	Donald Davidson's handelingstheorie
10-10.45	Hoorcollege over Donald Davidson's handelingstheorie
11-12.00	Discussie m.b.t. Davidson, "Actions, Reasons, and Causes"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Shapiro)
Do, 20.mei	HEMELVAARTSDAG
	GEEN BIJEENKOMST.
Di, 25.mei	Kantiaanse handelingstheorie
10-10.45	Hoorcollege over Kantiaanse handelingstheorie
11-12.00	Diskussiegroepen over Shapiro, "Three Conceptions of Action in Moral Theory"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Velleman)
Do, 27.mei	Velleman's handelingstheorie
10-10.45	Hoorcollege over Velleman's handelingstheorie
11-12.00	Discussie m.b.t. Velleman, "Introduction" to <i>The Possibility of Practical Reason</i>
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op het volgende tekst (Williams); vragen over paper
Di, 1.juni	Het schrijven van kleine paper
	GEEN BIJEENKOMST. PAPER DEADLINE: 13.00 uur OP WO., 2.JUNI
Do, 3.juni	Praktisch redeneren en interne redenen
10-10.45	Hoorcollege over Williams, Hume en "internalisme"
11-12.00	Discussie m.b.t. Williams, "Internal and External Reasons"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Sayre-McCord en Smith)
Di, 8.juni	Autonomie en authenticiteit
10-10.45	Hoorcollege over autonomie
11-12.00	Discussie m.b.t. Sayre-McCord en Smith, "Desires...and Beliefs...Of One's Own"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Wolf)
Do, 10.juni	Vrije wil en geestelijke gezondheid
10-10.45	Hoorcollege over kritiek aan procedurale benaderingen van autonomie
11-12.00	Discussiegroepen over autonomie en Wolf, "Sanity and the Metaphysics of Responsibility"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Strawson)
Di, 15.juni	Verantwoordelijkheid zonder vrijheid
10-10.45	Hoorcollege over compatibilisme en ascriptieve opvattingen van vrije wil
11-12.00	Discussie m.b.t. Strawson, "Freedom and Resentment"
12.15-12.45	Hoorcollege: Voorbereiding op volgende tekst (Davidson)
Do, 17.juni	Over de mogelijkheid van begrijpbare irrationaliteit
10-10.45	Hoorcollege over rationaliteitsveronderstellingen in wijsgerige antropologie
11-12.00	Discussie m.b.t. Davidson, "Paradoxes of Irrationality"
12.15-12.45	Hoorcollege: Afsluiting en informatie over eindtoetsen.
Di, 22.juni	Voorbereiding van eindtoets
	GEEN BIJEENKOMST
Do, 24.juni	EINDTOETS!!!
NIVEAU 2	TENTAMEN 10.00-12.00 uur
NIVEAU 3	EINDPAPER MOET VOOR 16.00 uur WORDEN INGEDIEND

Wat verwacht wordt en hoe getoets wordt

1. **Actieve aanwezigheid** (telt effectief voor 10%)

- a. In deze cursus gebruiken wij een combinatie van werk- en hoorcollege. Voor het succes van de cursus is dus goed voorbereide deelname van grote belang. U krijgt hiervoor geen cijfer maar in plaats daarvan wordt uw eindcijfer met een half-punt verhoogd (bij uitstekende prestaties), verlaagd (bij duidelijk slechte voorbereiding en/of veel afwezigheid) of gelijk gehouden (bij normale inzet en deelname). In het geval van slechte prestatie, neem ik contact met de betroffene studenten op.
 - i. **Aanwezigheid:** Er geldt een aanwezigheidsplicht, en u wordt gevraagd een presentielijst te tekenen. Men mag tijdens de cursus drie maal zonder opgave van redenen verstek laten gaan. In geval van langer durende afwezigheid bestaat slechts op basis van een door de docent te accepteren reden de mogelijkheid tot een alternatieve afsluiting van de cursus (bijv. door literatuurstudie). Bij de toetsen wordt alle in hoor- en werkcolleges behandelde stof bekend verondersteld.
 - ii. **Vorbereiding:** Deelnemers horen de aangegeven tekst goed van te voren te hebben bestudeerd. Hierbij dient het hoorcollege aan het eind van de voorafgaande bijeenkomst oriëntatie te leveren. Als onderdeel van de voorbereiding worden studenten verwacht **twee vragen over de tekst van te voren op te schrijven**. Hiernaar wordt gevraagd aan het begin van de werkcollege. Vooral niveau 3 studenten worden verwacht, kritische vragen te formuleren.
 - iii. **Participatie tijdens discussies (incl. Discussiegroepen):** Hier gaat het eerder om kwaliteit dan quantiteit.

2. **Tussentoets (20% van eindcijfer – afgezien van participatie)**

- a. Getoetst wordt kennis van de teksten en de in de hoor- en werkcolleges besproken stof uit de eerste 5 bijeenkomsten.
- b. Niveau 2 toetsvorm: Schrijftelijk tentamen met "short-answer" vragen en een essayvraag.
- c. Niveau 3 toetsvorm: Kleine paper (#1) van 1000-1500 woorden.

3. Kleine paper (25% van eindcijfer – afgezien van participatie)

- a. Niveau 2: Een paper van 1000-1500 woorden over een onderwerp die tot dusver in de cursus is behandeld.
- b. Niveau 3 (kleine paper #2): Een paper van 1000-1500 woorden over een onderwerp dat sinds de tussentoets is behandeld.

4. Eindtoets (35% van eindcijfer – afgezien van participatie)

- a. Niveau 2: Eindtentamen over teksten en colleges sinds de tussentoets. Toetsvorm: combinatie van "short-answer" vragen en essayvragen.
- b. Niveau 3: Eindpaper van 1500-2000 woorden over een onderwerp uit de cursus.

5. Opdrachten (20% van eindcijfer – afgezien van participatie)

- a. In voorbereiding op discussiegroepen (4 keer tijdens de cursus) moeten deelnemers 2 vragen beantwoorden, die bij de voorafgaande college verdeeld worden. Die antwoorden moeten getypt/gedrukt zijn en worden verzameld aan het eind van de bijeenkomst.